

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

22 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

președintele ședinței, judecătorul:

Tatiana Vieru

judecătorii:

Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Întreprinderea Mixtă "Casa Vinului"
Societate cu Răspundere Limitată,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Centrul
Internațional de Expoziție "Moldexpo" Societatea pe Acțiuni către Întreprinderea
Mixtă "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată privind încasarea datoriei,
penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2016, prin
care s-a respins cererea apelantei Întreprinderea Mixtă "Casa Vinului" Societate cu
Răspundere Limitată privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului
și nu s-a dat curs cererii de apel,

c o n s t a t ă :

La 04 decembrie 2016, Centrul Internațional de Expoziție "Moldexpo"
Societatea pe Acțiuni a sesizat Judecătoria Buiucani mun. Chișinău cu o cerere de
chemare în judecată adresată către Întreprinderea Mixtă "Casa Vinului" Societate
cu Răspundere Limitată prin care a solicitat admiterea acțiunii, încasarea a datoriei
în mărime de 721 541,51 lei și penalitatea contractuală în mărime de 97 299,83
lei, iar în total suma de 818 841,34 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată
suportate pe parcursului examinării dosarului. A mai intervenit reclamantul și cu
solicitarea de aplicarea măsurilor de asigurare și anume: aplicarea sechestrului pe
conturile bancare și bunurile mobile și imobile ale pârâtului Întreprinderea Mixtă
"Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată în limitele pretențiilor din
acțiune.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 07 decembrie 2015,
cererea de asigurare a acțiunii înaintată de Centrul Internațional de Expoziție
"Moldexpo" Societatea pe Acțiuni a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 11 februarie 2016, prin decizia Curții de Apel Chișinău, cererea de recurs
declarată de Centrul Internațional de Expoziție "Moldexpo" Societatea pe Acțiuni
a fost admisă, cu casarea integrală a încheierii Judecătoriei Buiucani din 07
decembrie 2015 și emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere prin care

cererea de aplicare a măsurii de asigurare a acțiunii înaintată de Centrul Internațional de Expoziție "Moldexpo" Societatea pe Acțiuni a fost admisă, fiind aplicat sechestru pe bunurile mobile, imobile și mijloacele financiare de pe conturile bancare ale Întreprinderii Mixte "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată, în limita valorii acțiunii de 818 841,34 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 29 iunie 2016, cererea de chemare în judecată înaintată de Centrul Internațional de Expoziție "Moldexpo" Societatea pe Acțiuni a fost admisă integral, fiind dispusă încasarea din contul Întreprinderii Mixte "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată în folosul Centrului Internațional de Expoziție "Moldexpo" Societatea pe Acțiuni datorită în mărime de 721 541,51 lei, penalitatea în cuantum de 97 299,83 lei, cheltuielile legate de plata taxei de stat în cuantum de 24 565,24 lei, iar în total 843 406,58 lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 27 iulie 2016, Întreprinderea Mixtă "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată - prin intermediul reprezentantului său Zaplitnii Adrian și administratorului Arcadi Colubelov a depus apel împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 29 iunie 2016, solicitând casarea hotărârii recurate, cu emitrea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii și scutirea de la plata taxei de stat, invocând starea materială precară.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2016 s-a respins cererea apelantei Întreprinderea Mixtă "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată privind scutirea de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel și i s-a acordat apelantei termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 15423,93 lei până la data de 10 ianuarie 2017. Ședința de judecată fiind fixată pentru data de 14 februarie 2017, ora.14:15.

I s-a explicat apelantei că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate și nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

La 29 decembrie 2016 Întreprinderea Mixtă "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, cerând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel în partea privind respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, cu emitrea unei noi decizii de scutire de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece la momentul depunerii cererii de apel și până în prezent starea materială a întreprinderii este dificilă și se află în prag de faliment.

Menționează că, întreprinderea a avut și are aplicate sechestre asupra tuturor conturilor bancare, care face imposibil de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel.

Astfel, taxa de stat reprezintă un impediment pentru ca Întreprinderea Mixtă "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată să-și apere drepturile în fața instanței de judecată, în conformitate cu prevederile art.20 din Constituția Republicii Moldova, art.6 și 13 din CEDO, art.1 din Protocolul nr.1 la CEDO, și în concordanță cu prevederile art.85 alin.(4) CPC, art.3 din Legea taxei de stat nr.1216 din 03 decembrie 1992, și nu în ultimul rând dreptul la un proces echitabil, de a avea acces liber la justiție.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Din materialele pricinii rezultă că la 24 octombrie 2016, prin încheierea Curții de Apel Chișinău cererii de apel a Întreprinderii Mixte "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată nu i-a fost dat curs, cu acordarea unui termen rezonabil pentru prezentarea apelului în conformitate cu cerințele art. 365 CPC RM și prezentarea dovezii cu privire la achitarea taxei de stat în conformitate cu art.84 CPC (f.d. 120-122).

La 20 decembrie 2016 reprezentantul apelantului Întreprinderea Mixtă "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată întru executarea încheierii sus menționate a instanței de apel, apelul motivat și cererea cu privire la scutirea de la achitarea taxei de stat. (f.d. 131-138).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2016, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea ÎM "Casa Vinului" SRL cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a acordat acestuia termen de 10 ianuarie 2017 pentru achitarea taxei de stat în mărime de 15 423,93 lei. Concomitent s-a explicat acestuia că în cazul în care în termenul stabilit nu v-a fi înlăturat neajunsul sus-menționat, cererea de apel v-a fi restituită fără examinare.

La 29 decembrie 2016, ÎM "Casa Vinului" SRL a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2016 cu admiterea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin.(1) Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de la plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana juridică de plata taxei de stat, în dependență de situația ei material. În cererea de scutire a persoanei juridice urmează a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (informația de la organul fiscal privind existența și situația conturilor bancare deținute; informația privind mijloacele de transport, bunurile imobile pe care le are în proprietate).

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal, în special în cazul în care justițiabilul invocă situația financiară dificilă, instanța urmează să analizeze atent circumstanțele cauzei în vederea constatării capacității acestuia de a achita taxa de stat.

Tododată, recurentul ÎM "Casa Vinului" SRL în vedere scutirii de la plata taxei de stat și justificării situației materiale precare, a prezentat la materialele dosarului certificatul nr. CR-660 din 12 septembrie 2016 eliberat de BC „Victoriabank” SA prin care se confirmă faptul că ÎM "Casa Vinului" SRL are restanțe la contractele de credit, care este în prag de executarea Somației de executare a gajului (f.d.140).

Potrivit certificatului nr.1466 din 19 decembrie 2016 eliberat de BC „Victoriabank” SA se confirmă faptul că pe conturile bancare ale ÎM "Casa Vinului" SRL s-a aplicat sechestru pe conturile bancare în sumă de 881 841,34 lei (f.d.141).

Iar, conform certificatului nr.B1690112 din 16 decembrie 2016, eliberat de către IFS mun. Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Buiucani, ÎM "Casa Vinului" SRL dispune de o restanță la bugetul public național în mărime de 68 082,43 lei (f.d.159).

Ca urmare, reieșind din actele probatorii se confirmă situația materială precară a ÎM "Casa Vinului" SRL, iar instanța de apel neîntemeiat a respins cererea acestuia de scutire de la plata taxei de stat.

În acest context, Colegiul judiciar consideră încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2016, de a respinge integral cererea apelantului / recurent cu privire la scutirea de la plata taxei de stat ca fiind ilegală și pasibilă casării.

Prin prisma celor menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, la caz se impune casarea încheierii instanței de apel prin care s-a dispus de a respinge cererea de scutire de la plata taxei de stat.

Argumentele și probele prezentate demonstrează că ÎM "Casa Vinului" SRL este în imposibilitate de a achita taxa de stat la depunerea apelului, iar Curtea de Apel Chișinău arbitrar a constatat că apelantul nu a prezentat probe care confirmă situația financiară precară.

Prin urmare, instanța de recurs consideră necesar de a admite cererea ÎM "Casa Vinului" SRL și de a-l scuti parțial de la plata taxei de stat, la caz în sumă de 10000lei la depunerea apelului.

Or, neeliberarea recurentului de la o parte a plății taxei de stat ar duce la îngrădirea accesului la un tribunal, fapt ce în consecință este o încălcare a art.6 paragraful 1 din Convenție.

În favoarea opiniei enunțate, instanța de recurs reține concluziile Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Clionov contra Republicii Moldova, unde sa menționat că obligarea recurentului de a achita taxa de stat, atunci când el este în imposibilitate de a face acest lucru, duce la refuzul accesului la un tribunal, întrucât Curtea Supremă de Justiție este în imposibilitate de a examina dosarul. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată temeinicia motivelor invocate de către recurent în cererea de recurs, or, argumentele invocate de către ultimul se încadrează în temeiurile de casare parțială a încheierii.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de ÎM "Casa Vinului" SRL, de a casa încheierea instanței de apel în partea respingerii cererii de scutire de la plata taxei de stat și acordarea termenului pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat și de a emite în această parte o nouă încheiere de scutire parțială de la plata taxei de stat în sumă de 10 000 lei.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Vinului”.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2016, în partea respingerii integrale a cererii de scutire de la plata taxei de stat, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Centrului Internațional de Expoziție "Moldexpo" Societatea pe Acțiuni către Întreprinderea Mixtă "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată privind încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată, și se emite în partea dată o nouă încheiere prin care:

Se admite cererea Societății cu Răspundere Limitată „Casa Vinului” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Se scutește parțial Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Vinului” de la plata taxei de stat în sumă de 10 000 lei, pentru depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 29 iunie 2016 și se obligă să achite taxa de stat în sumă de 5423,93 lei.

Cauza civilă se restituie în cadrul aceleiași instanțe la etapa soluționării chestiunii de punere pe rol a cererii de apel.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecător

Judecătorii

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu